

η Ζούρτσα

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΝΕΩΝ ΦΙΓΑΛΕΩΝ (ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ) ΑΘΗΝΑΣ • ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 25 Τ.Κ. 104 32 ΑΘΗΝΑ
ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 153 • ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - ΜΑΡΤΙΟΣ 2022 • ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.zourtsa.gr • e-mail: syllogos@zourtsa.gr • ΚΩΔΙΚΟΣ: 213622

ΠΟΛΕΜΟΣ ΡΩΣΙΑΣ - ΟΥΚΡΑΝΙΑΣ: ΠΟΙΟΣ ΦΤΑΙΕΙ;

• Ο πόλεμος είναι τραγωδία, είναι καταστροφή, είναι συμφορά, είναι φρίκη, είναι παραλογισμός, είναι αφύσικη ακύρωση της ζωής. Κανείς λαός δεν τον θέλει. Τον θέλουν, όμως, όσοι παράγουν και πωλούν όπλα και οι εκπρόσωποι των μεγάλων γεωπολιτικών και οικονομικών συμφερόντων, που συγκρούονται, για να υπερασπίσουν και να επεκτείνουν τα δικά τους, σε βάρος των ανταγωνιστών τους. Για να δικαιολογηθούν, επικαλούνται ή επινοούν αιτίες και αφορμές, δαιμονοποιούν τον «αντίπαλο», τον ονομάζουν παράφρονα, εγκληματία, επικίνδυνο για τη χώρα του και για την ανθρωπότητα, και παριστάνουν τους σωτήρες. Και επειδή είναι οι πιο δυνατοί και έχουν στον έλεγχό τους τα μέσα ενημέρωσης, με ψέματα και προπαγάνδα διαστρεβλώνουν την αλήθεια και μας παρουσιάζουν μια εικονική πραγματικότητα που τους συμφέρει και τους εξυπηρετεί. Αθώο και τραγικό θύμα αυτού του σκοτεινού και απάνθρωπου «παιχνιδιού» του μεγάλου και αδιάστακτου κεφαλαίου είναι ο κάθε λαός, που θα έχει την κακή τύχη να βρίσκεται στη μέση των ανταγωνισμών και των συγκρούσεων, και την πληρώνει, όπως τα βατράχια στη σύγκρουση των βουβαλιών, κατά τη γνωστή παρομοίωση. Ο πόλεμος Ρωσίας-Ουκρανίας έχει τέτοια χαρακτηριστικά. Και πάνω απ' όλα, είναι ανεπιθύμητος και καταστροφικός, όχι μόνο για τους εμπόλεμους, αλλά και για όλο σχεδόν τον κόσμο, όπου φτάνουν αλυσιδωτά οι συνέπειές του, οικονομικές και πολιτικές, και απειλούν να ταραξουν και να μεταβάλουν τοπικές και παγκόσμιες ισορροπίες.

• Ποιος φταίει γι' αυτόν τον πόλεμο; Πολλά έχουν ειπωθεί από ειδικούς και μη μέχρι την ώρα που γράφεται αυτό το κείμενο. Και ώσπου να φτάσει στους αναγνώστες, θα ειπωθούν και θα γίνουν κι άλλα, καθώς τα γεγονότα τρέχουν. Ας σταθούμε στις πιο σοβαρές και νηφάλιες εκτιμήσεις, χωρίς τον συναισθηματικό φόρτο που τροφοδοτούν τα κανάλια, για εντυπωσιασμό και τηλεθέαση (κοιτάξτε και το απαράδεκτο σίριαλ με τον θάνατο των τριών κοριτσιών). Άλλοι, λοιπόν, ενοχοποιούν τη Ρωσία και κακίζουν τον Πούτιν, θεωρώντας ότι επιτέθηκε αναίτια εναντίον μιας δημοκρατικής και κυρίαρχης χώρας, με σκοπό να επεκτείνει είτε την κυριαρχία του είτε την επιρροή του και τον έλεγχό του σε αυτήν ή, τουλάχιστον, σε κάποιες περιοχές της, όπως έκανε με την Κριμαία. Η άποψη αυτή προβάλλεται κατά κόρον, έντονα, με όλες της τις λεπτομέρειες, συχνά, μάλιστα, "τραβηγμένη απ' τα μαλλιά". Επομένως, είναι πολύ γνωστή και δε χρειάζεται να πούμε περισσότερα. Λίγο περισσότερο θα επιμείνουμε σε μια άλλη άποψη, επειδή δεν προβάλλεται εξίσου, και, επομένως, δεν είναι αρκετά γνωστή. Σύμφωνα με αυτήν, η Ρωσία αναγκάστηκε να ενεργήσει έτσι, από την πίεση που της ασκούν οι ΗΠΑ και το ΝΑΤΟ, αποβλέποντας στον μεγαλύτερο δυνατό

περιορισμό της δύναμής της, γιατί τη βλέπουν ως αντίπαλο των συμφερόντων τους. Γι' αυτό, λένε, βιάστηκαν να εντάξουν στο ΝΑΤΟ και στην Ε.Ε. τις χώρες που βρίσκονται κοντά της, γι' αυτό οργάνωσαν το πραξικόπημα κατά του προηγούμενου προέδρου της Ουκρανίας, για να φέρουν στην εξουσία τον πρώην ηθοποιό Ζελένσκι και να τον ελέγχουν (άρα, δεν είναι και τόσο δημοκρατική και κυρίαρχη χώρα), γι' αυτό ανέχονται και υποκινούν τις ναζιστικές οργανώσεις που δρουν ελεύθερα εκεί (είδαμε -ντροπή, δυστυχώς!- και εκπροσώπους τους στην Ελληνική Βουλή), να διαπράττουν εγκλήματα κατά των ρωσόφωνων, γι' αυτό επιδιώκουν την ένταξη της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ, για να φέρουν πιο κοντά στη Ρωσία την πολεμική τους μηχανή, που, όποτε κρίνουν, δε θα διστάσουν να χρησιμοποιήσουν εναντίον της. Το έχουν κάνει επανειλημμένα, με ψεύτικα επιχειρήματα, π.χ. στην Γιουγκοσλαβία, στο Ιράκ, στη Λιβύη, και πιο παλιά οι ΗΠΑ στην Κούβα, στο Βιετνάμ, στο Αφγανιστάν (όπου είχε εμπλακεί και η τότε Σοβιετική Ένωση, όχι η σημερινή Ρωσία). Όχι πως όλα αυτά δικαιολογούν την εισβολή, αλλά την αιτιολογούν, για να δούμε τα βαθύτερα αίτια, που δεν προβάλλονται, και έτσι η πραγματικότητα δε φωτίζεται ολόπλευρα.

• Υπάρχει, όμως, δυστυχώς, η σκληρή πραγματικότητα των πολεμικών συγκρούσεων. Τεράστιες καταστροφές και νεκροί κι από τις δύο πλευρές. Αυτά είναι που πληρώνουν και θρηνούν οι λαοί. Φυσικά, δεν λείπει και η προπαγάνδα κάθε πλευράς, που παρουσιάζει ψευδή και σκηνοθετημένα γεγονότα για αληθινά, τόσο για στρατιωτικούς όσο και για επικοινωνιακούς λόγους. Ακόμη και για τις διαπραγματεύσεις δεν μπορούμε να ξέρουμε τι ακριβώς συζητείται. Και επειδή, για λόγους ευνόητους, ο πιο αδύνατος και αμυνόμενος θέλει και τη συμπάθεια της κοινής γνώμης, είναι πολύ πιθανό να κάνει την τρίχα τριχιά και να χρεώνει τον αντίπαλο, από βομβαρδισμούς και καταστροφές, μέχρι και με ομαδικές σφαγές αμάχων, που με ευκολία αναπαράγονται και γίνονται πρώτη είδηση και που, όμως, δεν τεκμηριώνονται επαρκώς από τον αντικειμενικό έλεγχο των στοιχείων.

• Αλλά η πρώτη και σημαντικότερη είδηση θα είναι να τελειώσει άμεσα αυτός -και κάθε άλλος- πόλεμος. Είναι ευχή και απαίτηση όλων μας, ως απλών και φιλειρηνικών ανθρώπων. Στο ερώτημα «ποιος φταίει» ως απαντήσουν οι ειδικοί και η Ιστορία, με σκοπό η αποκάλυψη της αλήθειας να γίνει μάθημα για το μέλλον. Εμείς, ας επαναλάβουμε αυτό που έχει ήδη πολλές φορές ακουστεί: όποια κι αν είναι η ερώτηση, η απάντηση είναι «Ειρήνη!». Αυτό το υπέρτατο αγαθό για τους λαούς, για τη ζωή και την πρόοδο, που τόσο εύγλωττα και συγκινητικά περιέγραψε και μας άφησε, ως παρακαταθήκη, ο κορυφαίος ποιητής μας

*Ο πρόεδρος του Συλλόγου
Βασίλης Γδούμης,
τα μέλη του Δ.Σ. και οι βοηθούσαντες
στη συγκέντρωση ύδνης της εφημερίδας
Ιωάννης Αντωνόπουδος,
Αννα Πισωνή και
Κίρκιας Δημετριώτης,
σιτέδουν σε όδους εγκάρδιες
πασχαδινές ευχές
για υγεία και ειρήνη.*

Γιάννης Ρίτσος στο μεγάλο ποίημά του «ΕΙΡΗΝΗ», που παραθέτουμε:

ΕΙΡΗΝΗ (απόσπασμα)

Τ' όνειρο του παιδιού είναι η ειρήνη./Τ' όνειρο της μάνας είναι η ειρήνη./Τα λόγια της αγάπης κάτω απ' τα δέντρα, είναι η ειρήνη./Ο πατέρας που γυρνάει τ' απόβραδο μ' ένα φαρδύ χαμόγελο στα μάτια, μ' ένα ζεμπίλι στα χέρια του γεμάτο φρούτα, είναι η ειρήνη./Όταν μες στους λάκκους που 'σκαψαν οι οβίδες φυτεύουμε δέντρα/και στις καρδιές δένει τα πρώτα της μπουμπούκια η ελπίδα, είναι η ειρήνη./Ειρήνη είναι η μυρωδιά του φαγητού το θράδου, είναι ένα ποτήρι ζεστό γάλα κ' ένα βιβλίο μπροστά στο παιδί που ξυπνάει./Τότε που η μέρα που πέρασε, δεν είναι μια μέρα που χάθηκε./μα είναι μια κερδισμένη μέρα κι ένας δίκαιος ύπνος, είναι η ειρήνη./Όταν λες: αδελφέ μου-όταν λέμε: αύριο θα χτίσουμε./όταν χτίζουμε και τραγουδάμε, είναι η ειρήνη./Η ειρήνη είναι τα σφιγμένα χέρια των ανθρώπων, είναι το ζεστό ψωμί στο τραπέζι του κόσμου, είναι το χαμόγελο της μάνας. Μονάχα αυτό. Τίποτ' άλλο δεν είναι η ειρήνη./Και τ' αλέτρια που χαράζουν βαθιές αυλακίες σ' όλη τη γη/ένα όνομα μονάχα γράφουν: Ειρήνη. Τίποτ' άλλο. Ειρήνη./Πάνω στις ράγες των στίχων μου το τραίνο που προχωρεί στο μέλλον/φορτωμένο στάρι και τριαντάφυλλα, είναι η ειρήνη./

Αδέρφια μου, μες στην ειρήνη διάπλατα ανασαίνει όλος ο κόσμος με όλα τα όνειρά του./Δώστε τα χέρια, αδέρφια μου, αυτό 'ναι η ειρήνη.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Διαβάστε σ' αυτό το φύλλο

- ▶ Ο 3ος τόμος της «Ζούρτσας» σελ. 2
- ▶ Το νέο βιβλίο του Στάθη Κουτσούνη 2
- ▶ Η Ολυμπία και η παγκόσμια ειρήνη 2
- ▶ Ο δρόμος του σιταριού 3, 5
- ▶ Αδαμαντία (Συνέχεια ιστορικού αφηγήματος) 4
- ▶ Αναγγελία πρόσληψης υπαλλήλου 4
- ▶ Ακούει κανείς; (Ποίημα) 5
- ▶ Δέκα χρόνια χωρίς τρένο στην Πελοπόννησο (Β' Μέρος) 6

ΕΤΟΙΜΟΣ Ο ΤΡΙΤΟΣ ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ «ΖΟΥΡΤΣΑΣ»

- Με πολλή χαρά ενημερώνουμε τους αναγνώστες, τα μέλη και τους φίλους του Συλλόγου μας, όλους τους συμπατριώτες και κάθε ενδιαφερόμενο, ότι είναι έτοιμος και διατίθεται ο 3ος τόμος της εφημερίδας μας.
- Πρόκειται για καλαίσθητη δερματόδετη έκδοση, που περιλαμβάνει τα τεύχη 91-150, και αποτελεί, όπως και οι δύο προηγούμενοι τόμοι, πολύτιμο αρχαιακό υλικό, συγκεντρωμένο σε σώμα, όπου μπορεί να καταφεύγει ο καθένας μας και να βρίσκει στοιχεία από την ιστορία του Συλλόγου και της εφημερίδας, ειδήσεις, κοινωνικές και άλλες, δραστηριότητες, εκδηλώσεις, άρθρα, λογοτεχνικές και καλλιτεχνικές δημιουργίες και άλλη ενδιαφέρουσα ύλη, τόσο από το χωριό μας, όσο και ευρύτερα.
- Λόγω του κόστους της έκδοσης, ο αριθμός των αντιτύπων είναι περιορισμένος, γι' αυτό οι ενδιαφερόμενοι πρέπει εγκαίρως να επικοινωνήσουν με τον πρόεδρο ή άλλα μέλη του συμβουλίου και να συνεννοηθούν για το κόστος και τον τρόπο της πληρωμής.
- Πιστεύουμε ότι και ο τόμος αυτός θα τύχει της υποδοχής που έτυχαν και οι δύο προηγούμενοι, τους οποίους, μάλιστα, ο Σύλλογος μελετά το ενδεχόμενο να επανεκδώσει.

Από το Διοικητικό Συμβούλιο

Βρείτε τον Σύλλογό μας στα social media...

Μπορείτε να βρείτε τον Σύλλογο Ζουρτσάνων στο Facebook στο www.facebook.com/sylogos-zourtsa καθώς και στο Instagram στο: www.instagram.com/sylogoszourtsa.

Για οποιαδήποτε απορία ή διευκρίνιση ανά πάσα στιγμή μπορείτε να επικοινωνείτε με το διοικητικό συμβούλιο είτε μέσω των social media είτε μέσω email στο: sylogos@zourtsa.gr.

Το Διοικητικό Συμβούλιο

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ ΑΘΗΝΑΣ

Ιδιοκτήτης

Σύλλογος Ζουρτσάνων Αθήνας και Πειραιά

«Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ»

Χαλκοκονδύλη 25 Τ.Κ. 104 32 Αθήνα

Τηλ.: 210 5239423

...

Εκδότης - Διευθυντής:

Βασίλειος Κ. Γλούμης

Ουρανοπούλεως 12, Τ.Κ. 111 42 Αθήνα

Τηλ.: 210 2927747

...

Σύνταξη - Επιμέλεια έκδοσης: Το Δ.Σ.

...

Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση - Εκτύπωση

Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.

Θεοδοσίου 23 Ίλιον Τ.Κ. 13121

Τηλ.: 210 2619 003 - 210 2619 696

e-mail: karpouzi@otenet.gr

...

ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΕΤΗΣΙΕΣ

Εσωτερικού Ευρώ 10 - Εξωτερικού \$ 40

«ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΕ ΑΛΛΟΤΡΙΟ ΡΟΠΤΡΟ» Το καινούργιο βιβλίο του Ζουρτσάνου ποιητή Στάθη Κουτσούνη

• Με τον πρωτότυπο, ευρηματικό τίτλο «Μπροστά σε αλλότριο ρόπτρο» και τον ταιριαστό του υπότιτλο «Κριτικές επισκέψεις και άλλα κείμενα», ο Στάθης Κουτσούνης μας προσφέρει ένα διαφορετικό βιβλίο, μετά την 7η ποιητική συλλογή του («Στου κανενός τη χώρα»), που η εφημερίδα μας είχε παρουσιάσει στο φύλλο 150 (2ο τρίμηνο του 2021). Το βιβλίο αυτό δεν περιέχει ποιήματά του, αλλά δοκίμιά του (προσπάθειες διερεύνησης και μελέτης) για άλλους δημιουργούς, των οποίων το έργο παρουσιάζει, κρίνει και ανθολογεί, καθώς και κείμενα για διάφορα καλλιτεχνικά και εκπαιδευτικά θέματα. Με τον τίτλο «Μπροστά σε αλλότριο ρόπτρο» ο συγγραφέας υποδηλώνει -αλλά και στην «εισαγωγή» του καθαρά δηλώνει- ότι δεν είναι κριτικός και δοκιμογράφος, αλλά η αγάπη του για την ποίηση, τις τέχνες και γενικά για τα βιβλία, τον ωθεί να καταγράφει αυτά που αποκομίζει -εντυπώσεις, αισθητική απόλαυση και σκέψεις- από την ανάγνωσή τους. Στέκεται, λοιπόν, στην πόρτα και χτυπάει το ρόπτρο (χτυπητήρι, χεράκι) των άλλων (αλλότριος=άλλος, ξένος), για να κάνει τις «κριτικές επισκέψεις» του, όπως λέει ο υπότιτλος του βιβλίου του. Όσα έχει συγκεντρώσει από αυτές τις επισκέψεις, όσα τον έχουν απασχολήσει και έχει κατά καιρούς παρουσιάσει σε εφημερίδες, περιοδικά, ομιλίες, συνεντεύξεις κλπ., στο διάστημα 31 χρόνων, από το 1989 μέχρι το 2020, παράλληλα με το κύριο έργο του, το ποιητικό, τα έχει συμπεριλάβει στο εν λόγω βιβλίο των 524 συνολικά σελίδων.

• Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι πολύ πλούσιο και πολύ ενδιαφέρον: περιλαμβάνει ποιητές, παιδιότερους, γνωστούς και «κλασικούς», θα λέγαμε, αλλά και πολλούς νεότερους, εξαιρετικούς, αν και λιγότερο γνωστούς στο πλατύ κοινό, που ο Κουτσούνης παρουσιάζει το έργο τους, παραθέτοντας για αρκετούς και αντιπροσωπευτικά τους ποιήματα. Επίσης, συγκεντρώνει δημοσιεύσεις, αφιερώματα, σκέψεις και αποσπάσματα ποιημάτων διαφόρων ποιητών σχετικά με τα σχολεία, «Ποιήματα που μοσχοβολάνε σχολείο!», όπως τα επιγράφει ο Κουτσούνης, ο οποίος, μαζί με την αναγνωρισμένη προσφορά του στην ποίηση, έχει και ευδόκιμη και αναγνωρισμένη θητεία στη Μέση Εκπαίδευση ως φιλόλογος καθηγητής. Σε παραρτήματα βρίσκουμε συνεντεύξεις που έδωσε ο ίδιος ή πήρε από άλλους, και, επίσης, σκέψεις και προτάσεις του γύρω από θέματα της εκπαίδευσης, με τις τελευταίες σελίδες να περιλαμβάνουν προσφωνήσεις του σε διάφορες εκδηλώσεις κοινωνικού χαρακτήρα. Τέλος, το ευρηματικό των δημοσιεύσεων κατά χρονολογική σειρά, από το 1989 μέχρι το 2020, ο κατάλογος περιοδικών, εφημερίδων και ιστοτόπων, που τις φιλοξένησαν, και το αλφαβητικό ευρηματικό προσώπων, που δίπλα στο όνομά τους αναφέρονται οι σελίδες στις οποίες εμφανίζονται, συμπληρώνουν την κα-

λάισθητη έκδοση και διευκολύνουν τον αναγνώστη και τον ερευνητή στις αναζητήσεις τους.

• Αυτονόητη είναι η απάντηση για την αξία και την πολλαπλή χρησιμότητα του βιβλίου. Μας φέρνει σε επαφή με το έργο πολλών και πολύ αξιόλογων, κυρίως νεότερων, ποιητών και άλλων καλλιτεχνών, τους οποίους οι περισσότεροι από μας ελάχιστα γνωρίζουμε ή και αγνοούμε παντελώς ότι υπάρχουν. Και μας τους προσφέρει συνοπτικά και συγκεντρωμένους σε έναν τόμο, που δεν έχει εμπορικό σκοπό και που την ποιότητά του εγγυάται η βαθιά και αμερόληπτη κριτική ματιά του συγγραφέα του - ποιητή, δάσκαλου και ανθρώπου των γραμμάτων. Ταυτόχρονα, συμπληρώνει την εικόνα και την πνευματική προσωπικότητα του Στάθη Κουτσούνη, που οι περισσότεροι τον γνωρίζαμε από το ποιητικό του έργο, βλέπουμε τις ανησυχίες του, τα ενδιαφέροντά του και τις αναζητήσεις του και χαιρόμαστε τη στρωτή, κατανοητή, ρέουσα, αλλά πάντοτε ποιοτική γραφή του στον πεζό λόγο.

• Με τέτοια πλεονεκτήματα ένα βιβλίο-οδηγός, όπως αυτό, διεκδικεί επάξια τη θέση του στη βιβλιοθήκη μας, είτε είμαστε ειδικοί είτε απλοί αναγνώστες, φίλοι του διαβάσματος. Απ' αφορμή του και με τη βοήθειά του, μπορούμε να χτυπήσουμε κι εμείς κάποια ρόπτρα της ποίησης, γενικότερα της λογοτεχνίας, αλλά και κάθε τέχνης, για να ανοίξουν φιλόξενα τις πόρτες τους και να μας προσφέρουν «ψυχαγωγία» (αγωγή ψυχής) και πνευματικές και αισθητικές απολαύσεις.

• Σημειώνουμε, τέλος, ότι έχει προγραμματιστεί η παρουσίαση του βιβλίου στον ειδικό χώρο του Βιβλιοπωλείου ΙΑΝΟΣ (Σταδίου 24, Αθήνα), την Τετάρτη, 4 Μαΐου 2022, στις 7.30 μ.μ. (με τήρηση των υγειονομικών μέτρων). Εκεί θα μιλήσουν για το βιβλίο κριτικοί και ποιητές, θα διαβάσουν κείμενα ηθοποιού και ο συγγραφέας, ενώ θα υπάρξουν και μουσικά διαλείμματα με πιάνο και βιολοντσέλο από δεξιότεχνες μουσικούς. Στην ίδια εκδήλωση θα γίνει και η παρουσίαση της 7ης ποιητικής συλλογής του Στάθη Κουτσούνη («Στου κανενός τη χώρα», που μνημονεύσαμε στην αρχή του κειμένου μας), η οποία άργησε κάπως να παρουσιαστεί, μάλλον λόγω της πανδημίας, υποθέτουμε.

• Η εφημερίδα μας έχει προσκληθεί και θα εκπροσωπηθεί στην εκδήλωση, αλλά επειδή ως τότε δεν μπορεί να καθυστερήσει άλλο στο τυπογραφείο η έκδοσή της, αποτόλμησε τη δική της παρουσίαση του βιβλίου σε αυτό το φύλλο της, (μια και το επόμενο φύλλο αργεί πολύ ακόμη), προτού να παρακολουθήσει την εκδήλωση παρουσίασης στον ΙΑΝΟ, κάτι που οπωσδήποτε θα τη βοηθούσε να βελτιώσει το παρόν κείμενό της.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η Ολυμπία για την παγκόσμια Ειρήνη

Η ΣΚΕΨΗ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΗΓΕΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΟΛΥΜΠΙΑ ΓΙΑ ΝΑ ΤΕΡΜΑΤΙΣΤΕΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗΝ ΟΥΚΡΑΝΙΑ. Τον 8ο αιώνα π.Χ., στην Αρχαία Ήλιδα του βασιλιά Ίφιτου, ο Ελλαδικός χώρος υπέφερε από συνεχείς εμφύλιους πολέμους. Απελπισμένος ο βασιλιάς Ίφιτος ζητά από τους θεούς βοήθεια για να σώσει την Ελλάδα. Το Μαντείο των Δελφών του φέρνει τον ξεκάθαρο χρησμό: «Οι Έλληνες να επανασυστήσουν τους Ολυμπιακούς Αγώνες». Δηλαδή, να ξαναβρούν τον παλιό τους εαυτό, αναζητώντας τη Χαμένη Αρετή τους, που εκφράζεται μέσα από το Ολυμπιακό ιδεώδες.

Μετά από τόσους αιώνες, πόσο επίκαιρη φαντάζει η απελπισία του Ίφιτου στις μέρες μας! Απελπισία των ανθρώπων για την ύστατη εξαθλίωση, τον πόλεμο.

Έπειτα από τόσες μέρες πολεμικών εχθροπραξιών, είναι πεποίθησή μας πλέον ότι ο κόσμος έχει χάσει τον βηματισμό της ελευθερίας και της ουσιαστικής συναδέλφωσης των λαών.

«Το Φως της Ολυμπίας» θα πρέπει να διατρέξει αυτές τις αιματοβαμμένες ώρες ολόκληρο τον πλανήτη, για να φωτίσει τον σύγχρονο άνθρωπο να σπεύσει -όπως λέει και ο ποιητής του Φωτός- στην Ολυμπία, για να εμπνευστεί και να πάρει δύναμη μέσα από τις ανθρωποκεντρικές αξίες που υπηρετήθηκαν εκεί με πείσμα και όραμα: από την αγάπη και το σεβασμό για τον άνθρωπο, από την ευγενική άμιλλα, από την ανάγκη κατάπαυσης των πολέμων και την επικράτηση της ειρήνης.

Κατά την θεμελιωμένη άποψη της Διαδικτυακής Εταιρείας Πολιτισμού DOXAS/ΔΟΞΑΣ ΙΚΕ, η Αρχαία Ολυμπία ΗΤΑΝ, ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΜΕΙΝΕΙ το Διαχρονικό Φως για τα Παγκόσμια Μηνύματα των Πανανθρώπινων Ιδεών και Αξιών που προάγουν τον Ανθρώπινο Βίο.

Από την Διαδικτυακή Εταιρεία Πολιτισμού DOXAS/ΔΟΞΑΣ ΙΚΕ

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ύστερα από δύο χρόνια απουσίας, λόγω της πανδημίας, καταφέραμε να πραγματοποιήσουμε στις 8 Μαρτίου την ετήσια εκδήλωση του Συλλόγου Γυναικών Νέας Φιγαλίας, με αφορμή τον εορτασμό της Παγκόσμιας Ημέρας της Γυναίκας.

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο κέντρο «Πανόραμα», στη Νέα Φιγαλία. Ευχαριστούμε πολύ όλες τις γυναίκες που συμμετείχαν.

Ευχαριστούμε τον ιδιοκτήτη του καταστήματος και πρόεδρο του χωριού μας κ. Νίκο Κουτσόπουλο, που είναι πάντα δίπλα μας και μας στηρίζει.

Ευχαριστούμε, επίσης, την κ. Διονυσία Αυγερινούπουλου για την παρουσία της, την κ. Δήμητρα Σκαλτσά, την κ. Αναστασία Ζήρου, τον δήμαρχο κ. Κώστα Αλεξανδρόπουλο για την προσφορά του, καθώς και όλους τους επιχειρηματίες Νέας Φιγαλίας, Φασκομηλιάς και Ζαχάρως για τα δώρα που μας προσέφεραν για τη λαχειοφόρο μας.

Από το Σύλλογο Γυναικών
Νέας Φιγαλίας

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΣΙΤΑΡΙΟΥ (Α΄. Από το χωράφι στο αμπάρι)

Η καλλιέργεια του σιταριού άρχισε πριν από δέκα χιλιάδες χρόνια περίπου. Κάπου στη Μέση Ανατολή. Δεν ήταν όπως είναι σήμερα. Πέρασε από πολλά στάδια. Καλλιέργειες, δοκιμές, διασταυρώσεις, το βελτίωσαν και του έδωσαν τη σημερινή του μορφή. Και σήμερα υπάρχουν πολλές ποικιλίες. Στην περιοχή μας ξέρουμε μερικές όπως: Ασπροσίτι, Ερέτρια, Κοντέρνα, Μαυραγάρι. Ήρθαν και από το εξωτερικό κάποιες ποικιλίες. Όπως, ας πούμε, η Μανιτόμπα από την Αμερική. Ανεξάρτητα όμως από τις πολλές ποικιλίες, οι ποιότητες είναι δύο. Σκληρό και μαλακό σιτάρι. Το σκληρό θεωρείται καλύτερης ποιότητας και είναι πιο ακριβό.

Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι την καλλιέργειά του, δίδαξε στους ανθρώπους η θεά Δήμητρα. Γι' αυτό και το σιτάρι, κριθάρι, βρώμη λέγονται δημητριακά. Είναι ένα από τα βασικά είδη διατροφής παγκοσμίως. Πρώτο σε παραγωγή έρχεται το αραποσίτι, δεύτερο το σιτάρι και τρίτο το ρύζι. Το σιτάρι όμως έρχεται πρώτο σε κατανάλωση από τον άνθρωπο. Το αραποσίτι χρησιμοποιείται και ως ζωοτροφή. Το ρύζι πάλι, αν και είναι παγκοσμίως γνωστό, χρησιμοποιείται κυρίως ως βασικό είδος διατροφής στην Ασία και ιδίως στις χώρες της Άπω Ανατολής.

Στη Ζούρτσα τα παλιά τα χρόνια όλοι καλλιεργούσαν σιτάρι. Όχι ότι ήταν καμιά συμφέρουσα καλλιέργεια. Το έδαφος ορεινό, πετρώδες και άγονο. Δεν είχε απόδοση, πολλές φορές έσπερναν εκατό οκάδες και έβγαναν διακόσιες ή τριακόσιες. Εντελώς ασύμφορο, αν υπολογίσεις και τον κόπο τους. Όταν κυκλοφόρησαν τα λιπάσματα, βελτιώθηκε κάπως η απόδοση, αλλά όχι αρκετά, με αποτέλεσμα κάποιους να μην τους φτάνει για όλη τη χρονιά και να αναγκάζονται να αγοράζουν αλεύρι από το εμπόριο. Θυμάμαι που φέρναμε στο μαγαζί μας αλεύρι από αλευρόμυλους που υπήρχαν τότε. Και υπήρχαν τρεις. Η «Ευαγγελίστρια» στην Καλαμάτα, ο «Άγιος Ανδρέας» στην Πάτρα και η «Δήμητρα» στον Πύργο. Κάποιοι έβγαναν αρκετή ποσότητα, πούλαγαν κιάλας ή στο Συνεταιρισμό ή σε ιδιώτες. Αλλά και αυτοί που έβγαζαν λίγο, συνέχιζαν την καλλιέργεια. Τι να κάνουν. Λύση ανάγκης. Ύστερα χρειαζόσαστε και το άχυρο. Όλοι είχαν ζώα, που η κύρια τροφή τους ήταν το άχυρο. Έτσι, δεν έμενε χωράφι άσπαρτο. Εφάρμοζαν βέβαια και τη μέθοδο της αγρανάπαυσης, για να ξεκουράσουν το χώμα. Μια χρονιά στη μια πλευρά του χωριού και μια χρονιά στην άλλη. Ζεζιά παρά ζεζιά, όπως το έλεγαν. Όμως και εκεί που τα εδάφη είναι κατάλληλα και αποδοτικά, όπως στο Θεσσαλικό κάμπο και στη Μακεδονία, έχουν μειώσει την καλλιέργεια του σιταριού και επιδίδονται σε άλλες καλλιέργειες, είτε αποδεδειγμένα προσοδοφόρες είτε πειραματικά. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα, η παραγωγή του σιταριού στη χώρα μας να έχει μειωθεί και να αναγκαζόμαστε να εισάγουμε από το εξωτερικό. Παράγουμε ετησίως λιγότερο σιτάρι από όσο χρειαζόμαστε. Αυτό δεν θεωρείται καλό. Όταν δεν είσαι αυτάρκης στο βασικό είδος διατροφής, μπορεί κάποια στιγμή να δημιουργηθεί πρόβλημα. Επειδή η διεθνής και η παγκόσμια κατάσταση δεν είναι σταθερή, ενδέχεται ξαφνικά να στερέψουν οι πηγές εισαγωγής και τότε παραμονεύουν οι ανατιμήσεις και, κυρίως, η έλλειψη.

Τώρα που γράφω αυτά τα λόγια (Ιανουάριος 2022), ζούμε τις ανατιμήσεις του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, που συμπαρασύρουν προς τα πάνω όλα τα αγαθά, διότι αυξάνεται το κόστος παραγωγής τους, και αυτό αποβαίνει εις βάρος της Οικονομίας, και της ατομικής και της χώρας μας. Μήπως πρέπει οι αρμόδιοι για τη χάραξη της Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας να δουν αυτό το θέμα πιο σοβαρά; Απαιτείται άμεση και σοβαρή αντιμετώπιση.

Μετά τα πρωτοβρόχια, από τα μέσα Οκτωβρίου και το Νοέμβριο, έσπερναν το σιτάρι. Το έσπερναν με τον παραδοσιακό τρόπο, με τα χέρια, αφού πρώτα οι γυναίκες το κοσκίνιζαν και το καθάριζαν προσεκτικά από τα ξένα σπόρια και κυρίως την ήρα, την αγριόβρωμη, και άλλα. Ξεχώριζαν «την ήρα από το σιτάρι». Το όργωμα με τα ζώα, το ζευγάρι, σκάψιμο στις άκρες με τις τσακωνίτες (στενές αξίνες) ή τους κασμάδες, για να μη μείνει σημείο ακαλλιέργητο.

Δε φύτευαν όλα τα σπυριά που έπεφταν στη γη. Έπαιρναν το μερτικό τους τα μυρμήγκια και τα πουλιά και κάποια έπεφταν σε πέτρες και δε φύτευαν. Ευτυχώς, που έχει την ικανότητα κάθε σπυρί να αδελφώνει, δηλαδή από τις ρίζες ή από τον πρώτο κόμπο να βγαίνουν πέντε, έξι ή και περισσότερα φυτά. Να κοιτάζει, όπως λέμε. Έτσι μετράζεται η ζημιά από τους χαμένους σπόρους.

Μετά από κανά δύο μήνες αρχίζει να πρασινίζει το χωράφι. Μαζί όμως με το σιτάρι φυτρώνουν και διάφορα επιβλαβή φυτά, που λέγονται ζιζάνια. Και τότε αρχίζει το βοτάνισμα. Γυναικεία δουλειά. Σκυφτές, όλη μέρα ξεριζώνουν τα χορτάρια και τα πετάνε. Παράλληλα όμως διαλέγουν και όσα τρώγονται, όπως τζοχιά, ραδίκια, χεροβότανα και άλλα, και τα βάζουν στην ποδιά τους. Έτσι, το βράδυ έχουν έτοιμη και τη μαγεριά με τα χόρτα. Αργότερα κυκλοφόρησαν τα γεωργικά φάρμακα και ράντιζαν τα ζιζάνια. Έτσι σταμάτησε το βοτάνισμα.

Μέχρι το Γενάρη - Φλεβάρη τα σπαρτά έμεναν μικρά, χαμηλά. Δεν τα άφηνε το κρύο να αναπτυχθούν. Όταν έμπαινε ο Μάρτης και ο Απρίλης, ξαφνικά πεταγόσαστε, ψήλωναν και ετοιμαζόσαστε να βγάλουν στην κορυφή το στάχυ. Οι άνθρωποι, αναφερόμενοι στον τρόπο ανάπτυξης του

σιταριού, έλεγαν: «Πέντε μήνες, έναν κόμπο. Ένα μήνα πέντε κόμπους». Κόμπο λέμε το μέρος της καλαμιάς που είναι συμπαγές, όχι κούφιο. Από το σημείο εκείνο έβγαιναν και τα φύλλα. Όπως ακριβώς του γνωστού μας καλαμιού.

Κατά τα τέλη Μαΐου ήταν πλέον έτοιμο το σιτάρι.

Με το στάχυ του γεμάτο καρπό, σε τέσσερες σειρές κυρίως, κλεισμένο σε λεπτό αχυρένιο φύλλο, που κατέληγε σε μια βελόνα, το άγανο. Όταν άρχιζε να κάνει το πράσινο χρώμα του και να κιντρινίζει, να ψωμώνει, κόβαμε μια χεριά, την καφαλιζάμε στη φωτιά, τρίβαμε τα στάχυα με τα χέρια μας, και τρώγαμε τον καρπό. Τον λέγαμε ψάνη. Ήταν νόστιμος και μας άρεσε.

Τον Ιούνιο (Θεριστή), ωριμασμένο πια και κατακίτρινο, ήταν έτοιμο για θέρισμα. Γυναικεία κυρίως δουλειά, μεροκάματα ή δανεικαριές, με το δρεπάνι στο χέρι έκοβαν το σιτάρι είκοσι - τριάντα πόντους πάνω από τη γη. Όσο χώραγε η χούφτα, το έδεναν πρόχειρα με μια καλαμιά από το ίδιο και το άφηναν κάτω. Αυτό το έλεγαν χερόβολο. Ύστερα άλλο κι άλλο. Ακολουθούσε άλλος, άντρας κυρίως, μάζευε τα χερόβολα πολλά μαζί και τα έκανε δεμάτια. Για δεματικά χρησιμοποιούσε πάλι μια ζώνη από το θερισμένο σιτάρι. Ύστερα τα κουβάλαγε κάπου που θα μπορούσε να έλθει το ζώο να φορτωθούν και τα έστηνε όρθια. Τώρα θα μου πεις τί ήταν πιο εύκολο; Να θερίζεις και να δένεις; Ή να δένεις και να κουβαλάς; Φαίνεται πως και οι δυο δουλειές είχαν την ίδια δυσκολία. Γι' αυτό έλεγαν: «Θέλεις θερίζε και δένε, θέλεις δένε και κουβάλα».

Όταν τελείωνε ο θέρος, κουβαλάγανε τα δεμάτια στα αλώνια. Αλώνια πέτρινα, στρογγυλά, με τέχνη φτιαγμένα. Οι πέτρες στρωμένες ωραία, να αφήνουν μεταξύ τους 3-4 πόντους κενό, για να φρενάρουν τα πέταλα, όταν γλίστραγαν τα άλογα, και να μην πέφτουν. Γύρω-γύρω μια σειρά πέτρες (πλάκες) τοποθετημένες λοξά, μισοόρθιες-μισοπλαγιαστές, για να μη φεύγουν προς τα έξω τα σπυριά. Αυτές οι πέτρες, που τις έλεγαν σφεντόνα, έδιναν στο αλώνι ένα σχήμα σα μεγάλο ταψί. Στη μέση ο στύλος απ' όπου έδεναν τα άλογα με ειδικές λαιμαριές, που είχαν τη δυνατότητα να εναλλάσσονται και προς τις δύο κατευθύνσεις πότε δεξιά, πότε αριστερά.

Γύρω απ' τ' αλώνι τοποθετούσαν τα δεμάτια κυκλικά, με τον καρπό προς τα μέσα και τις ουρές προς τα έξω, για προστασία, κάνοντας μεγάλους κυκλικούς σωρούς, τις θημωνιές, όπως τις έλεγαν.

Τον Ιούλιο (Αλωνάρη) άρχιζε το αλώνισμα. Απλώνανε τα δεμάτια στο αλώνι, κόβανε τα δεματικά, βάνανε τα άλογα, δύο, τρία, τέσσερα και άρχιζε το αλώνισμα. Από το πρωί μέχρι το μεσημέρι γυρίζανε συνεχώς τα άλογα. Πότε δεξιά, πότε αριστερά, πατώντας και τρίβοντας τα δεμάτια. Εμείς τα παιδιά το θεωρούσαμε παιχνίδι και τρέχαμε πίσω από τα άλογα με τη βίτσα στα χέρια, να φωνάζουμε και να παρακινούμε τα άλογα να πηγαίνουν γρήγορα και ασταμάτητα. Μετά από λίγο όμως κουραζόμαστε και έπρεπε να συνεχίσει άλλος. Οι άνθρωποι, οι αγωγιάτες με τα δικριάνια στα χέρια, μάζευαν γύρω γύρω τις πατημένες πλέον καλαμιές, για να μη φεύγουν προς τα έξω, γύριζαν τα πάνω κάτω, για να πατηθούν όλα ομοιόμορφα, μέχρι να τριφτούν όλα και να γίνει μια μάζα από άχυρα και καρπό μαζί.

Μόλις τελείωνε το τρίψιμο, έβγαναν τα άλογα, τα έτριβαν με άχυρο παντού, γιατί ήσαντε καταϊδρωμένα (τρίχα και στάλα), τους έβαζαν τον ντορβά με βρώμη, για να φάνε, και τα βάζανε στον ήλιο, να ξηδρώσουν και να ξεκουραστούν. Ύστερα μάζευαν το αλώνισμα προς το μισό αλώνι σε μια μακρόστενη σειρά προς το μέρος της θάλασσας. Γιατί το μεσημεράκι άρχιζε να φυσάει θαλασσινός αέρας, ο μαΐστρος. Ο αέρας ήταν απαραίτητος για το λίκνισμα. Με τα δικριάνια πέταγαν ψηλά στον αέρα μια ποσότητα αλωνίσματος. Έπαιρνε ο αέρας το άχυρο, το ελαφρύ, προς την απέναντι μεριά και έπεφταν τα βαριά σπυριά κάτω. Αυτό γινόταν επί πολλές ώρες. Μία προς τα εδώ, μία προς τα εκεί. Όσπου σιγά σιγά καθάριζε πλήρως το άχυρο από το σιτάρι. Το καθαρό πλέον σιτάρι το έκαναν ένα σωρό σαν κώνο. Έπαιρναν δυο τρία σπυριά, τα έβαναν στο στόμα, τα μάζαγαν και έλεγαν ευχές. Άιντε, καλοφάγωτο, και του χρόνου.

Έπαιρνε ο νοικοκύρης ένα φυτάρι και βύθιζε το στείλιάρι του στην κορυφή του σωρού. Μετά το έβγαζε και μέτραγε τις χεριές (το πλάτος των τεσσάρων δακτύλων). Όσες χεριές ήταν το στείλιάρι μέσα στο σωρό του σιταριού, τόσα πινάκια ήταν ο καρπός. Πινάκιο ήταν, αν θυμάμαι καλά, σαράντα οκάδες. Ύστερα το έβαζαν στα σακιά. Το μέτραγαν με το καλμπουρί. Έτσι υπολόγιζαν και το δικαίωμα που θα έπαιρναν οι αγωγιάτες. Δώδεκα καλμπουρία ο νοικοκύρης, ένα οι αγωγιάτες. Στο τέλος οι αγωγιάτες μοίραζαν μεταξύ τους το δικαίωμα στα ίσια. Το σιτάρι, έτοιμο πλέον για κουβάλημα, το φόρτωναν στα ζώα και το πήγαιναν στο σπίτι. Καμιά φορά έμεναν κάποια υπολείμματα στα στάχυα άτριφτα, που τα έλεγαν κότσιαλα. Τα έπαιρνε η νοικοκυρά στο σπίτι και με υπομονή τα έτριβε, να ξεχωρίσει το σιτάρι, ή τα έδινε λίγα λίγα στις κότες να τα φάνε. Τις επόμενες ημέρες κουβαλάγανε το άχυρο. Ούτε χεριά να μην πάει χαμένη. Φίσκα τα χαρέρια

Συνέχεια στην 5η σελ.

Κ Ο Ι Ν Ω Ν Ι Κ Α

Γεννήσεις

- Στις 23-1-22 ο **Παπαδόπουλος Αναστάσιος του Νικολ.** και η **Δέσποινα** στη Ρόδο, απόκτησαν δίδυμα κοριτσάκια.
- Στις 3-2-22 η **Κουρούβανη Αναστασία του Αθαν.** και της **Χρυσ.** και ο **Κληρονόμος Γεώργιος** απόκτησαν κοριτσάκι.
- Στις 14-2-22 ο **Παπανδρέου Γιώργος του Νικολάου** και η **Αφροδίτη Αποστολίδη** απόκτησαν αγοράκι.

Να τους ζήσουν τα νεογέννητα.

Απεθίωσαν και ετάφησαν

- Στις 29-1-22 **Βλάχου Διαμάντω** (87) στο Μοναστήρι.
- Στις 3-2-22 **Καρανικόλης Ηρακλής** (97) στον Άγ. Ηλία.
- Στις 17-2-22 **Βλάχος Θεόδωρος** του Γεωργ. (76) στο Μοναστήρι.
- Στις 17-2-22 **Κουτσόπουλος Χαράλαμπος** (75) στον Άγ. Ηλία.
- Στις 17-2-22 **Βενετσανοπούλου Αικατερίνη** του Ιωάν. (55) στον Άγ. Ηλία.
- Στις 25-2-22 **Γλούμη Ευσταθία** (98) στον Άγ. Ηλία.
- Στις 17-3-22 **Παπαδόπουλος Σπύρος** του Αναστ. (33) στον Άγ. Ηλία.
- Στις 31-3-22 **Μπαλαδέμα Ευαγγελία** (83) στην Αθήνα.
- Στη 1-4-22 **Βλάχος Γεώργιος** (Μπάλιος) (97) στο Μοναστήρι.
- Στις 4-4-22 **Παπαγιώργος Γεώργιος** (88) στο Μοναστήρι.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΥΠΑΛΛΗΛΟΥ

Περιγραφή Θέσης Εργασίας:

Αναζητείται άτομο να στελεχώσει τη θέση υπεύθυνου/ης λειτουργίας του Πολιτιστικού Κέντρου Νέας Φιγαλίας Ηλείας που περιλαμβάνει το Φυσικογεωγραφικό - Γεωλογικό και το Λαογραφικό Μουσείο.

Αντικείμενο και ευθύνες:

- Συντονισμός των δραστηριοτήτων των Μουσείων και των συλλογών τους,
- Οργάνωση εκδηλώσεων, επισκέψεων, ξεναγήσεων, εκθέσεων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων στα Μουσεία,
- Ενημέρωση του ιστοτόπου του Φυσικογεωγραφικού, Γεωλογικού και Λαογραφικού Μουσείου,
- Δημόσιες σχέσεις για την προβολή, ανάδειξη της πολιτιστικής αξίας του τόπου και του Πολιτιστικού Κέντρου καθώς και των αξιοθέατων και σημαντικών μνημείων της ευρύτερης περιοχής μας.

Προσόντα:

- Πτυχίο ΑΕΙ / ΤΕΙ σχετικό με το αντικείμενο της θέσης,
- Προηγούμενη εργασιακή εμπειρία σχετική με το αντικείμενο της θέσης,
- Άριστη γνώση της Αγγλικής,
- Καλή γνώση χρήσης υπολογιστή και των εργαλείων του διαδικτύου.

Παρακαλώ για την αποστολή βιογραφικών σας στην κα Βερυκίου Κωνσταντίνα στο e-mail: dina@zarifopoulos.com

Εισφορές

για την εφημερίδα

Σιώρης Νικόλαος του Ανδρέα	20,00€	Πάυλος Γεώργιος του Αλκιβιάδη	30,00€
Πιτσιλής Σωτήριος του Γεωργ.	20,00€	Γερόσταθος Κωνσταντίνος του Αντ.	20,00€
Χαχόλου-Φαμέλου Δημήτρα	10,00€	Γκουβάτσος Γεώργιος του Νικ.	10,00€
Κουρούβανης Αθανάσιος του Ιωάν.	10,00€	Μπαρόγιωργας Αναστάσιος του Δημ.	50,00€
Δέδε Μαρίνα	60,00€	Κρεσταινίτη Ευφροσύνη του Γρηγ.	30,00€
Σταθός Νικόλαος	15,00€	Μανουσόπουλος Γεώργιος του Πολυχρ.	20,00€
		Μπιμπής Γρηγόριος του Αλεξάνδρου	30,00€
		Γρηγοριάδου Ελένη, Γαλλία	50,00€

ΓΡΑΦΕΙΟ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΖΟΥΡΤΣΑΝΩΝ ΩΡΑΡΙΟ ΚΟΙΝΟΥ

Σε συνέχεια της σχετικής απόφασης του Διοικητικού Συμβουλίου, σας ενημερώνουμε ότι το Γραφείο του Συλλόγου Ζουρτσάνων Αθήνας θα είναι ανοικτό για το κοινό

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑ, από 18.30 ως 19.30

Το Γραφείο βρίσκεται στο κέντρο της Αθήνας (μόλις 200 μ. από το σταθμό μετρό της Ομόνοιας) επί της Χαλκοκονδύλη 25 (1ος όροφος).

Πληροφορίες: Κωνσταντίνος Γ. Γκουβάτσος,

Γραμματέας Δ.Σ.

Κιν. τηλέφ.: 6977176219 & 6945037413

Στη μνήμη Κων/νου Β. Γιαννίκου

Ο Κώστας «πέφακε»

Έφυγε από τη ζωή ο Κων/νος Β. Γιαννίκος κάπως απρόοπτα και η Φασκομηλιά έχασε ένα σπουδαίο και σπάνιο άνθρωπο. Έντιμος, εργατικός, σεβαστικός, με άψογη κοινωνική συμπεριφορά και αγαπητός από όλους τους κατοίκους της Φασκομηλιάς κι όσους τον γνώρισαν.

Ο Κώστας είχε μετατρέψει το ατομικό του πρόβλημα σε προτέρημα. Του στέρησε η μοίρα τη φωνή και την ακοή, αλλά αυτός μιλούσε όλες τις γλώσσες του κόσμου κι άκουγε, με τα μάτια του, όλους τους ήχους της φύσης. Του άρεσε να χαρίζει χαρά σε όλους και το πετύχαινε με τις σπάνιες μιμητικές του ικανότητες. Θα μας λείψει πολύ.

Ήμουν συμμαθητής του Κώστα στην Α' τάξη του Δημοτικού Σχολείου και

καθόμαστε στο ίδιο θρανίο. Από τότε μας συνδέσεξε ξεχωριστή φιλία. Πάντα με χαιρετούσε με το παρατσούκλι μου «Πάλα». «Γεία του Πάρα πότι πάει;» ήταν ο συνηθισμένος του χαιρετισμός.

Πριν ένα μήνα μιλούσα στο τηλέφωνο με τον κουμπάρο μου Παναγιώτη Ιωάν. Γιαννίκο κι όταν κατάλαβε πως μιλούσε μαζί μου, ζήτησε το τηλέφωνο και μιλήσαμε. Μου παραπονέθηκε γιατί δεν πηγαίνω πλέον στο χωριό. Σε χαρά και σε λύπη ήταν παρών και αγαπητός, τόσο στη Φασκομηλιά όσο και στη Ν. Φιγαλία.

Είναι σίγουρο ότι ο Θεός θα του χαρίσει μια θέση στο χώρο που αναπαύονται οι ψυχές δικαίων. Θα τον θυμόμαστε για πάντα.

Δημ. Παν. Κρανίτης

ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ (Συνέχεια προηγούμενων)

Η σιγαλιά της γλυκιάς αλλά οπωσδήποτε παγερής γενναριάτικης νύχτας αλλά και η επίδραση της ρακής, με την οποίαν κάθε τόσο οι παραγοί του χανιτζή έσπευδαν να γεμίζουν τις κανάτες και τα ποτήρια των δύο Οθωμανών, έκαναν πιο ξεκάθαρες τις μεταξύ τους κουβέντες:

«Δεν το περίμενα, μα τον Αλλάχ, να σε ξαναδώ μπροστά μου Αμπντούλ Αγά. Ώστε πέρασες τέτοιες περιπέτειες κάτω εκεί στην Αραπιά και κράτησες το κεφάλι σου στη θέση του;», έλεγε ο Μωραϊτής Τούρκος στον Ξενομερίτη. «Δεν θα πάνε δέκα χρόνια που σε κυνηγούσαν οι τζοχανταρέοι του Αλή». «Ο Μεγαλοδύναμος με φύλαξε. Μα τι τα θες; Αν δεν έχεις μυαλό και καρδιά!», είπε ο Ξενομερίτης Αμπντούλ Αγάς, καγχάζοντας κάπως χαιρέκακα ως ψωροπερήφανα. Ύστερα έπιασε σφιχτά το ελαφρά παραμορφωμένο πηγούνι του, χαμήλωσε το κεφάλι του και πιο συλλογισμένος είπε: «Αλλά αν δεν ήσουν και εσύ, Καρίμ Μπέη, να με συντρέξεις και να με κρύψεις από τους πληρωμένους φονιάδες του Αλή ...». «Να ξέρεις, Αμπντούλ Αγά, θα έχεις πάντα στον Μοριά ένα αποκούμπι σαν και του λόγου μου. Εξάλλου δεν έχω βγει και ζημιωμένος για τα όσα έκανα για τα σένα τότε», είπε ο Καρίμ Μπέης και έδειξε με νόημα τη μέσα τσέπη του γούνινου γελέκου του. «Μόλις τελέψω τη δουλειά στην Πόλη, μα τους τέσσερις ποταμούς του Παράδεισου, θα έχεις και περισσότερα. Περιμένουν στη Μονεμβάσια τρία μπρίκια φορτωμένα με διαλεκτό εμπόρευμα, σκλάβους και σκλάβες από τα βάθη μέσα της Αραπιάς. Ξέρει τι κάνει ο Μοχάμεντ Αλή, ο αφέντης του Μισιριού. Δε θα βρεις καλύτερους στη δούλεψή σου από δαύτους. Δύναμη ζωού, ψυχή μικρού παιδιού, καρδιά και κορμί τσακισμένα από την άλυσσο και τον βούρδουλα, μυαλό σκύλου που έμαθε μόνο να γαβγίζει και να υπακούει στον αφέντη του. Ενώ εσάς...».

Στο σημείο αυτό με το ένα μάτι κοίταξε υπεροπτικά τον Καρίμ, ενώ με το άλλο εδώ και κάμποση ώρα κοιτούσε πονηρά απέναντι κατά τη Βαγγελίτσα που την είχε πάρει ο ύπνος μακάρια και γλυκά στον χαμηλό πάγκο στην

αγκαλιά της καπετάνισσας. Η Διαμάντω όλη αυτήν την ώρα χαίδευε τα ξέπλεκα μεταξένια μαλλιά της κοπέλας, διάβαζε μίαν Αγία-Γραφή που είχε πάντα φυλαγμένη στον κόρφο της για τα ταξίδια και σαν γεράκινα που αιωρείται στον αέρα και ζυγιάζει με τα διαπεραστικά μάτια της ουρανό και γη για να βρει τη λεία της, διερευνούσε τον χώρο και τους νεοφερμένους επισκέπτες που κουβέντιαζαν, φέρνοντας στο νου της ταυτόχρονα και τις επόμενες ημέρες για το σόι της αλλά και το Γένος ολάκερο και τη Ρωμοσύνη.

«Ενώ εσάς» - συνέχισε ο Αμπντούλ Αγάς - «σας βλέπω σύντομα να σας δαγκώνουν το χέρι οι σκλάβοι σας οι Ρωμοί. Θα ξυπνήσετε μία μέρα και θα δείτε τα πρόβατα να έχουν γίνει λιοντάρια. Και τότε μόνο ένας ηγέτης σαν τον Μοχάμεντ Αλή, το καπλάνι του Μισιριού και τον λύκο της Αραβίας, θα μπορεί να δαμάσει τα θηρία».

Από το σημείο αυτό και μετά οι τόνοι ανέβηκαν. Σαν να χίχτηκε το φιλότιμο του ντόπιου δυνάστη, του Καρίμ, που βάλθηκε να πείσει τον φίλο και συνομιλητή του, τυχοδιώκτη και δουλέμπορο, ότι ήξερε αυτός και το συνάφι του να κρατάνε καλά τα λουριά των σκλαβωμένων. Η Διαμάντω άκουγε όλο και πιο καθαρά να απαριθμούνται εκτελέσεις δημογερόντων, διωγμοί, βασανισμοί, δολοφονίες κλεφτών, ταπεινώσεις ιερών, αρπαγές κοριτσιών και περιουσιών και με το ζόρι πάλευε να κρατηθεί ψύχραιμη, όπως ο καπετάνιος πασχίζει να κρατήσει το καράβι στη ρότα του μέσα στην ανεμοζάλη. Όσο φωνασκούσε ο Καρίμ Μπέης, τόσο έπεφτε η φωνή του Αμπντούλ Αγά και δυνάμωνε η λάμψη των μικρών γερακίσων καφετιών του ματιών, όπως τα φανάρια τα ψεύτικα που κρατάνε οι ναυαγιστές για να ριξούν τα παραπλέοντα πλεούμενα στα άγρια βράχια και να τα κουρσέψουν. Αυτήν που ήθελε να κουρσέψει και να λεηλατήσει ο Ξενομερίτης Οθωμανός ήταν η Βαγγελίτσα και πάνω σε αυτήν είχε καρφωμένη όλο και πιο φανερά την πονηρή ματιά του εδώ και κάμποση ώρα.

(Συνεχίζεται)

Χρήστος Χαχόλος
Φιλολόγος του Γυμνασίου Νέας Φιγαλίας

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΤΟΥ ΣΙΤΑΡΙΟΥ (Α΄. Από το χωράφι στο αμπάρι)

Συνέχεια από την 3η σελ.

και στον αχεριά. Τροφή για όλο το χρόνο για τα ζώα.

Το σιτάρι το έβαζαν κυρίως στα αμπάρια. Μεγάλα ξύλινα κασόνια, δύο ή τρία μέτρα μήκος, ένα μέτρο ύψος περίπου και άλλο τόσο πλάτος. Τα αμπάρια ήταν στο κατώι του σπιτιού ή και μέσα στο σπίτι, πρώτη θέση, στο σαλόνι. Καμιά φορά τα χρησιμοποιούσαν και για κρεβάτι. Έχω κοιμηθεί πάνω σε αμπάρι μια φορά.

Όταν ήμουνα δάσκαλος στο Δραγώνι, μου λέει ένα Σάββατο ο σπιτονοικοκύρης μου ο Αγοφύλακας. Πάμε στου Σκληρού, στο συνάδελφό μου τον αγοφύλακα, να μείνουμε εκεί απόψε, να παίξουμε και πρέφα; Και πήγαμε. Χειμώνας καιρός, μας υποδέχτηκαν, φάγαμε κόκορα με κυλοπίτες, παίξαμε και πρέφα και κατά τα μεσάνυχτα, άντε τώρα να κοιμηθούμε. Εσύ, δάσκαλε, θα κοιμηθείς εδώ. Μεσ στο σαλόνι, πάνω στ' αμπάρι. Ογράτιστα ν' ανέβω. Αλλά ωραία ήταν. Πολλά και βαριά ρούχα, έγινα φούρνος.

Μια άλλη φορά πήγαμε, εγώ και ο γαμπρός μου ο Ντίνος ο Κλέντος, σε ένα γειτονικό χωριό. Ρωτάμε μια γιαγιά: έχεις μαζέψει κανά λάχανο να μας δώσεις; Πώς δεν έχω, κοπιάστε. Μας έδωσε άγρια χόρτα, την πληρώσαμε και λέει: όχι, δε θα φύγετε έτσι, θα σας κεράσω. Ανοίγει το αμπάρι, διπλώνεται στα δύο για κάμποση ώρα και κάτι πάλευε. Την ώρα εκείνη πετάγεται ένας πόντικας από το αμπάρι και φεύγει επειγόντως προς την πόρτα. Σε λίγο ξαγναντάει και η γριά με δύο πιατέλα με κουραμπιέδες. Με κοιτάζει ο Ντίνος, τον κοιτάω, συνεννοηθήκαμε με τα μάτια. Α, όχι, λέω εγώ, έχω τα δόντια μου και δεν τρώω γλυκά. Ούτε και εγώ, λέει ο Ντίνος, έχω ζάχαρο, καλέ. Τότε θα σας φιλέψω πιότη. Ξανασκύβει στο αμπάρι και βγαίνει

με δύο ποτηράκια μαστίχα. Ε, τι να κάνουμε. Τα ήπιαμε. Τι δικαιολογία να βρούμε.

Και αφού τελειώνω το πρώτο μέρος του δρόμου του σιταριού με ιστορίες σχετικές, θα σας πω άλλη μία.

Κάποτε υπηρετούσα σε ένα χωριό της Πηνειάς. Πηνεία λέγεται η περιοχή του Πηνειού ποταμού, πάνω από την Αμαλιάδα. Εκεί, ως γνωστό, τρέφουν τα καλύτερα άλογα. Έλεγαν, λοιπόν, την παρακάτω ιστορία: ένας γέρος είχε ένα πανέμορφο πουλάρι. Ένα τριτέλι, έτοιμο για σαμάρωμα. Τα παλιά χρόνια η ζωοκλοπή ήταν σύνηθες φαινόμενο. Το είχαν βάλει στο μάτι το πουλάρι. Ο γέρος το ήξερε και είχε λάβει τα μέτρα του. Το καλοκαίρι συνηθίζανε εκεί, όπως και στην περιφέρειά μας, να βγάζουν τη νύχτα τα ζώα στις καλαμιές των θερισμένων χωραφιών και να βόσκουν. Έτσι έκαναν οικονομία στο άχυρο που είχαν μαζέψει. Έβγαινε και ο γέρος με το άλογό του. Όμως έπαιρνε μαζί του και την τσιάγκρα του (είδος μονόκανου ντουφεκιού), έδενε το καπίστρι του αλόγου στο πόδι του και ξάπλωνε. Αν τον πάρει ο ύπνος, σκεφτότανε, να το καταλάβει, αν συμβεί κάτι. Έρχεται ο κλέφτης, κόβει με το σουγιά το καπιστρόχοινο, καβαλάει το πουλάρι, αλλά πριν φύγει, θέλησε να κάνει και τον έξυπνο. Και φωνάζει: Γεια σου γέρο!..

Ξυπνάει ο γέρος αρπάζει την τσιάγκρα, τον σημαδεύει και του λέει: «αν δεν πιάσει, παιδάκι μου, να πας στο καλό». Η τσιάγκρα όμως «έπιασε» και ο κλέφτης την πλήρωσε με τη ζωή του.

Εδώ τελειώνει το πρώτο μέρος του δρόμου του σιταριού. Θα ακολουθήσει το δεύτερο δρομολόγιο που είναι: «Από το αμπάρι στο μύλο» και μετά το τρίτο που είναι «Από το μύλο στο τραπέζι μας».

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗΣ

ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΝΙΚΟΛΑΟ

Το παρακάτω ποίημα το είχα έτοιμο για δημοσίευση στο υπ' αριθ. 147/2020 φύλλο της εφημερίδας μας. Δηλαδή, πριν από 20 περίπου μήνες. Τότε όμως πληροφορήθηκα ότι στο ίδιο φύλλο θα γίνει κάποια ενημέρωση για το θέμα της εκκλησίας μας. Η ενημέρωση έγινε. Δεν ξέρω αν έλυσε τις υπάρχουσες απορίες. Εκείνο που κράτησα ήταν η ελπιδοφόρα άποψη, ότι είμαστε σε καλό δρόμο.

Επειδή όμως, μετά παρέλευση τόσων μηνών, βρισκόμαστε πάλι στο σημείο μηδέν, φαίνεται πως ή δεν είμαστε σε καλό δρόμο ή ο δρόμος, περνώντας και από τα χρονοβόρα κανάλια της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, έχει πάλι στραβώσει. Κατόπιν αυτού, ξαναποκτά επικαιρότητα το ποίημα-ακροστιχίδα. Γι' αυτό το δημοσιεύω τώρα.

ΑΚΟΥΕΙ ΚΑΝΕΙΣ; (Ακροστιχίδα)

Φαντάζομαι το πρόβλημα δεν έχει βρει τη λύση
Ως φαίνεται το ζήτημα ακόμα θα χρονίσει.
Ναός μεγάλος, όμορφος τις πόρτες του να κλείσει
Ήταν γραφτό του για μακρύ διάστημα να σιγήσει.

Βουίζει ο κόσμος. Λέγονται κι ακούγονται αιτίες
Ομως αυτές επίσημες δεν ειν' πληροφορίες.
Όσπου η ενημέρωση να ολοκληρωθεί,
Να υποθέσει διάφορα καθένας μας μπορεί.
Το πρόβλημα ως φαίνεται έχει παρατραβήξει
Ο κόσμος όλος ψάχνεται κι αναζητεί απαντήσεις,
Σαν τι συμβαίνει άραγε; Ποιο ειν' το κουμπί της λύσης;

Εχει προκύψει στους πιστούς ζημιά μεγάλου κόστους
Να χάσουν το ενδιαφέρον τους και τον ενθουσιασμό τους.

Το έργο απαιτεί λεφτά να ολοκληρωθεί,
Η συνδρομή μας χρειάζεται για να συνεχιστεί.

Εχετε την εντύπωση μ' αυτά ο πιστός που βλέπει
Ρισκάρει πάλι βάζοντας το χέρι του στην τσέπη;
Ήταν και είναι σοβαρή η παράμετρος αυτή.
Μακάρι η αβεβαιότητα να μην επηρεάσει,
Ωστε το τέλος αίσιο και γρήγορα να φτάσει.

ΝΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗΣ

(Ακροστιχίδα σημαίνει ότι με το πρώτο γράμμα κάθε στίχου σχηματίζονται κάθετα λέξεις και φράσεις. Εν προκειμένω, η φράση «φωνή βοώντος εν τη ερήμω»).

ΣΧΟΛΙΚΑ ΝΕΑ

• Ευχαριστήριο

Οι μαθητές και οι εκπαιδευτικοί του Γυμνασίου Νέας Φιγαλίας ευχαριστούν θερμά:

1. Την εταιρεία CPI και τον κ. Παπαθάνο Χρήστο για την δωρεά ενός διαδραστικού πίνακα και ενός προτζέκτορα στο σχολείο μας.
2. Τον κ. Τάκη Ζαριφόπουλο και την κ. Κωνσταντίνα Βερούκιου για την πολύτιμη βοήθειά τους στην ψηφιακή αναβάθμιση του σχολείου μας.
3. Την κ. Μίνα Κέκη για την οικονομική προσφορά της, που αξιοποιήθηκε στην αγορά νέων κουρτινών για τις αίθουσες διδασκαλίας.
4. Την κ. Κλεώνη Μανώλη για τη δωρεάν μεταποίηση των κουρτινών.
5. Τον Πρόεδρο της Τοπικής Κοινότητας κ. Νίκο Κουτσόπουλο για το αμέριστο ενδιαφέρον του για το σχολείο μας.
6. Τους διοργανωτές του Φεστιβάλ Ολυμπίας για τα εργαστήρια που παρακολούθησαν οι μαθητές μας:
 - α. Εξ αποστάσεως εργαστήριο animation στο πλαίσιο του project «Έναν μύθο θα σας πω».
 - β. Εργαστήριο «Φερμένα εκ στόματος: Αφηγήσεις για το 1821» από την αφηγήτρια

παραμυθιών κ. Αγνή Στρομπούλη και τον βιολοντσελίστα κ. Σταύρο Παργινό.

• Άλλες σχολικές δραστηριότητες:

-Τη φετινή χρονιά οι μαθητές μας ευαισθητοποιήθηκαν σε θέματα σεβασμού και ισότητας, με συμμετοχή σε εργαστήρια από την Action Aid και το Χαμόγελο του Παιδιού.

-Οι μαθητές του Γυμνασίου και του Λυκείου γίνονται πρεσβευτές της τοπικής τους ιστορίας και θα παρουσιάσουν στην Αθήνα την ομαδική εργασία τους για το Μοναστήρι. Ευχαριστούμε τον αιδεσιμότατο Αναστάσιο Αποστολόπουλο για τη βοήθειά του. Στο πλαίσιο της εργασίας, το παρακάτω σκίτσο του ναού φιλοτέχνησε η μαθήτρια της Β' Λυκείου Ζευγίτη Ευαγγελία.

Εκ του σχολείου

Ο Α.Ο. ΑΠΟΛΛΩΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΖΕΙ

Θερμά συγχαρητήρια αξίζουν οι ποδοσφαιριστές, ο προπονητής, η διοίκηση και όλο το επιτελείο του Α.Ο. ΑΠΟΛΛΩΝ Νέας Φιγαλίας για την κατάκτηση του πρωταθλήματος στην Β' Ηλείας και την άξια άνοδο της ομάδας στην κατηγορία Α2 Ηλείας.

Η εφημερίδα μας τους εύχεται, όλοι ενωμένοι, σαν μια γροθιά, από αμούστακα παιδιά μέχρι ασπρομάλληδες, να συνεχίσουν με επιτυχία την πορεία τους.

ΔΕΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΧΩΡΙΣ ΤΡΕΝΟ ΣΤΗΝ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ (Β' μέρος)

(ΠΕΡΙΛΗΨΗ Α' ΜΕΡΟΥΣ. Στο Α' μέρος, που δημοσιεύτηκε στο προηγούμενο φύλλο, παρακολουθήσαμε τη σταδιακή απαξίωση και εγκατάλειψη των Σιδηροδρόμων Πειραιώς-Αθηνών-Πελοποννήσου (Σ.Π.Α.Π.), που, για πάνω από εκατό χρόνια, είχαν συμβάλει στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της Πελοποννήσου και της χώρας, εξυπηρετώντας εκατομμύρια επιβάτες και μεταφέροντας χιλιάδες τόνους εμπορευμάτων. Η σταδιακή εγκατάλειψη με εντολές των Βρυξελλών και ευθύνες των ελληνικών κυβερνήσεων, ο αθέμιτος ανταγωνισμός των οδικών μέσων μεταφοράς και η οικονομική κρίση έδωσαν στο σιδηρόδρομο τη χαριστική βολή. Παρ' όλα αυτά, με τα στοιχεία που παραθέσαμε, αποδεικνύεται ότι το τρένο μπορούσε και έπρεπε να επιβιώσει και να προσφέρει πολλαπλές ωφέλειες για το κοινό και για την οικονομία. Αλλά δεν βοηθήθηκε, γιατί φαίνεται ότι κάποιος είχαν προδιαγράψει το τέλος του).

Και η αρχή του τέλους δεν άργησε. Η φύση άρχισε να εισβάλλει με χόρτα και δέντρα που φύτρωναν παντού. Ο ΟΣΕ δεν ενδιαφέρθηκε για το καθαρισμό, ώστε να αποτρέψει «την εισβολή» της. Κάποιες αναθέσεις σε εργολάβους για τον καθαρισμό απέβησαν άκαρπες. Σειρά είχαν οι σταθμοί. Οι επιτηδευτές άρχισαν να λεηλατούν ό,τι πολύτιμο υλικό υπήρχε εκεί και που είχε πληρωθεί από τους φόρους των Ελλήνων πολιτών. Οι περισσότεροι σταθμοί είναι «κοσμήματα» με ιστορική αξία. Στις μέρες μας έχουν γίνει εστίες μόλυνσης. Στο εσωτερικό τους βρίσκει κανείς πεταμένα σιδηροδρομικά έγγραφα, σκουπίδια, στρώματα και κουβέρτες αστέγων κ.ά. Τραγικό παράδειγμα ο σταθμός της Μεγαλόπολης, που κήκε ολοσχερώς από τη φωτιά, με την οποία ζεσταίνονταν κάποιοι που κοιμούνταν μέσα. Σε πολλούς σταθμούς έγιναν κλοπές κλιματιστικών, ηλεκτρονικών υπολογιστών και τηλεφώνων ιστορικής αξίας. Η ιστορία αλλά και η Βιομηχανική Αρχαιολογία και Αρχιτεκτονική είναι άγνωστες έννοιες στους υπεύθυνους στον ΟΣΕ, στα Υπουργεία Πολιτισμού, Μεταφορών και στους Δήμους. Ο ορισμός της ασέβειας. Αυτούς τους θεσμούς πληρώνουμε όλοι μας, για να είναι ανύπαρκτοι. Κανένα ενδιαφέρον προστασίας της κρατικής περιουσίας, μιας περιουσίας όλων των Ελλήνων πολιτών. Επίσης η πλειοψηφία των ΑΣΙΔ (αφύλακτων ισόπεδων διαβάσεων) στην Πελοπόννησο υπέστη ανεπανόρθωτες ζημιές και κλοπές. Το κόστος καθεμιάς υπολογίζεται σε χιλιάδες ευρώ. Επομένως, για τις εκατοντάδες ΑΣΙΔ που είχαν τοποθετηθεί σε όλο το δίκτυο, το ποσό της ζημιάς είναι τεράστιο. Την ίδια τύχη είχαν και οι συσκευές λίπανσης τροχών. Επίσης, έγιναν εκτεταμένες κλοπές σιδηροτροχιών και καταπατήσιες-ασφαλτοστρώσεις γραμμών, όπως στο Καλό Νερό. Μια τεράστια αγορά που χρηματοδοτήθηκε από ευρωπαϊκά κονδύλια πήγε χαμένη. Δεν πρέπει κάποιοι να λογοδοτήσουν;

Σαν να μην έφταναν όλα αυτά, ήρθαν και οι φυσικές καταστροφές από τις σφοδρές βροχοπτώσεις το 2015, με στρεβλώσεις σιδηροτροχιών από τις μετακινήσεις χωμάτων όγκων. Από μεριάς ΟΣΕ κανένα ενδιαφέρον για εργασίες αποκατάστασης μετά τις ζημιές. Στο μεταξύ, στην Κυπαρισσία και στην Καλαμάτα εξακολουθούν να υπάρχουν οι μεγάλες πινακίδες με τα ποσά για τα μεγαλόπνοια έργα του ΟΣΕ: για συντήρηση μιας εν λειτουργία γραμμής 2.900.000 ευρώ και μιας άλλης 47.000.000 ευρώ. Και τίθεται το ερώτημα: Γιατί δόθηκαν τόσα υπέρογκα ποσά για έργα από Περιφερειακά Προγράμματα, σε ένα δίκτυο, το οποίο ήταν προαποφασισμένο να κλείσει με απόφαση των Βρυξελλών; Μια απάντηση παρακαλώ; Βλέπετε, οι αυτοκινητόδρομοι δεν επιθυμούσαν άλλον ανταγωνιστή και τα κατάφεραν.

Με την απώλεια του τρένου, ο τρόπος ζωής και οι συνήθειες των ντόπιων κατοίκων άλλαξαν σε αρκετό βαθμό. Παράλληλα αυξήθηκε η κυκλοφορία των λεωφορείων ΚΤΕΛ σε όλες τις Εθνικές Οδούς για να καλύψουν τις επιπλέον ανάγκες. Εδώ τίθεται κι άλλο ερώτημα: τα τοπικά δρομολόγια των ΚΤΕΛ είναι πάντοτε εξυπηρετικά; Όχι πάντοτε. Για παράδειγμα, τη διαδρομή Πύργος – Πάτρα, η απλή αμαξοστοιχία που σταματούσε σε όλους τους σταθμούς, την κάλυπτε σε 1 ώρα και 50 λεπτά και η αμαξοστοιχία προτεραιότητας (ταχεία) σε 1 και 30', ενώ το λεωφορείο του ΚΤΕΛ την καλύπτει σε 2.30' ώρες, λόγω των καθυστερήσεων από τη δυσκολία κίνησης μέσα στις πόλεις και τα χωριά. Επιπλέον, το τρένο ήταν ο κύριος τρόπος σύνδεσης των χωριών της Αρκαδίας με την Τρίπολη, αλλά και ο πιο εξυπηρετικός για περιπτώσεις όπως το Κοπανάκι με το μεγάλο κυριακάτικο πα-

Σταθμοί και ισόπεδες διαβάσεις, θύματα του χρόνου και της εγκληματικής αδιαφορίας των υπευθύνων. (Οι φωτογραφίες είναι του υπογράφοντος)

ζάρι, αλλά και για άλλα χωριά, που τα εξυπηρετούσε η "Ρίρικα" (τακτική αμαξοστοιχία Πάτρας-Καλαμάτας). Τώρα πληρώνουμε αδρά τα άλλα μέσα μεταφοράς για να εξυπηρετηθούν. Δυστυχώς, το κοινωνικό πρόσωπο του σιδηροδρόμου, που αυτή ήταν και πρέπει να είναι η αποστολή του, κάποια "πέφωτισμένα" ακριβοπληρωμένα μυαλά, φρόντισαν εσκεμμένα να χαθεί, αδιαφορώντας για τις καθημερινές ανθρώπινες ανάγκες και κοιτάζοντας μόνο τους οικονομικούς δείκτες για τα κέρδη, τους αριθμούς και όχι τους ανθρώπους.

Τις καλές εποχές, όταν πλησίαζε ένα τρένο σε ένα χωριό, ο πρώτος ήχος που ακουγόταν σε κάθε γειτονιά πλησίον της γραμμής, ήταν ο ήχος στις ισόπεδες διαβάσεις. Καθώς εισερχόταν στο σταθμό σφυρίζοντας, οι θαμώνες στα καφενεία, όσοι εργαζόνταν σε κήπους, όσοι ήταν σε αυλές και μπαλκόνια, πάντοτε ρίχνανε μια ματιά να δουν το τρένο, να δουν μήπως κάποιο γνωστό τους πρόσωπο αποβιβάστηκε ή επιβιβάστηκε. Επιστολές, δέματα, ανταμώματα και αποχαιρετισμοί μπροστά στο σταματημένο τρένο, που βιαζόταν να συνεχίσει το ταξίδι για Αθήνα, για Πάτρα, για Καλαμάτα. Το μακρόσυρτο σφύριγμά του ήταν μια ζωντανή φωνή που σίγησε και μαζί με αυτό κινδυνεύει να χαθεί ένα κομμάτι της πολιτιστικής μας κληρονομιάς. Αν είχαν φωνή οι σταθμοί, θα είχαν πολλές ιστορίες να μας διηγηθούν, αλλά και να διαμαρτυρηθούν για το μαρσαδό και την απαξίωσή τους.

Για την ανάπτυξη και την επιδίωξη του σιδηρόδρομου δεν αρκούσαν μόνο η σωστή χάραξη δρομολογίων και το μοντέρνο τροχαίο υλικό. Η καλλιέργεια σιδηροδρομικής συνείδησης στις τοπικές κοινωνίες, η περαιτέρω διαφήμιση και ανάπτυξη, ήταν πρακτικές τις οποίες ο ΟΣΕ είχε υποχρέωση να εφαρμόσει, αν ήθελε έναν βιώσιμο σιδηρόδρομο στην Πελοπόννησο. Το καλοκαίρι του 2009 δόθηκε στην κυκλοφορία η δεύτερη σήραγμα

Αρτεμισίου της Ε.Ο. Κορίνθου - Τρίπολης - Καλαμάτας. Στα εγκαίαινα παραβρέθηκε ο τότε υπουργός Μεταφορών, τοπικοί παράγοντες και δημοσιογράφοι που κάλυψαν το γεγονός, το οποίο προβλήθηκε στις τηλεοπτικές ειδήσεις. Τον ίδιο μήνα δόθηκε σε κυκλοφορία η ανακαινισμένη γραμμή της Τρίπολης με πολύ μεγάλη καθυστέρηση. Ούτε λόγος για εγκαίαινα, για ανακοίνωση στις τηλεοπτικές ειδήσεις, ούτε λόγος για διαφήμιση από τον ΟΣΕ, για να προσελκύσει επιβάτες από τα χωριά. Η γραμμή ήταν καταδικασμένη από την πρώτη ημέρα λειτουργίας της. Πώς θα επιβίωνε μια γραμμή μετά από πολλούς μήνες καθυστέρησης της αποπεράτωσης, με τα παλιά όρια ταχυτήτων και με ελάχιστους επιβάτες από τα χωριά; Αναγκαστικά οι ντόπιοι κάτοικοι στράφηκαν σε άλλα μέσα για τις μετακινήσεις τους- πόσο ακόμα να περιμέναν το τρένο. Το κερασάκι στην τούρτα ήρθε με ένα σιδη-

ροδρομικό ατύχημα που συνέβη λίγο πριν από τον Αχλαδόκαμπο Αρκαδίας στις 09 Δεκεμβρίου 2010, με τραγικό απολογισμό έναν νεκρό επιβάτη. Με αφορμή αυτό το τραγικό γεγονός, αμέσως η διοίκηση του ΟΣΕ αποφάσισε να κλείσει τη γραμμή, γνωρίζοντας εκ των προτέρων την αποτυχία της επαναλειτουργίας, ενώ οι κάτοικοι ανάρτησαν πανό στον Σιδηροδρομικό Σταθμό κατά του τρένου! Δεν είναι παράλογο, δεν είναι τραγικό; Θα αντιδρούσαν το ίδιο, αν ο συμπατριώτης τους ήταν θύμα αυτοκινητιστικού δυστυχήματος; Τους αρέσει που το χωριό τους απομονώθηκε περισσότερο λόγω της απουσίας του τρένου; Τα ΜΜΕ, δασκαλεμένα και μυημένα στο παιχνίδι της απαξίωσης του σιδηρόδρομου, καυτηρίασαν το γεγονός, τονίζοντας με ειρωνεία ότι το προσωπικό του τρένου σε εκείνο το δρομολόγιο ήταν περισσότερο από τους επιβάτες. Δεν τους πληροφόρησε κανείς ότι το τρένο που πήγαινε στην Τρίπολη ήταν δρομολόγιο εναπόθεσης και δεχόταν επιβάτες απλώς για να τους εξυπηρετήσει. Ουδείς λόγος για κατάργηση λεωφορειακών γραμμών ΚΤΕΛ που ενεπλάκησαν σε θανατηφόρα ατυχήματα. Και τι ειρωνεία! Ο Υπουργός Μεταφορών που έκλεισε το τρένο στην Πελοπόννησο, το καλοκαίρι του 2009 έκανε, ως αντιπολίτευση, επερώτηση στον τότε Υπουργό Μεταφορών γιατί δεν ανοίγει τη γραμμή στην Τρίπολη!

Ο σιδηρόδρομος έπεσε θύμα και της οικονομικής κρίσης, όπως και άλλοι κλάδοι των μεταφορών. Διότι, λόγω των οικονομικών δυσκολιών οι πολίτες της χώρας μας, ανάμεσα στα άλλα έξοδα, περιόρισαν και εκείνο των μετακινήσεων. Οι αυτοκινητόδρομοι, επίσης, έχασαν μεγάλο ποσό από τις εισπράξεις των διοδίων. Όμως οι επιπτώσεις των διοδίων έλαβαν γενναίες επιδοτήσεις εκατομμυρίων ευρώ, που συνεχίζονται και τώρα λόγω της πανδημίας. Χρήματα, λοιπόν, υπάρχουν για τις επιδοτήσεις των αυτοκινητόδρομων,

χρήματα για να επιβιώσει ο Σιδηρόδρομος στην Πελοπόννησο και να μην έκλεινε εκείνη την μαύρη ημέρα της 31ης Ιανουαρίου 2011, δεν υπάρχουν!

Πάντως, συνεχίζουν να ακούγονται ακόμα φωνές και να γίνονται προσπάθειες με μελέτες, προτάσεις και ιδέες για την αναδίωξη των Σ.Π.Α.Π. Για παράδειγμα, μια κίνηση πραγματοποιήθηκε από τους τοπικούς φορείς της Αργολίδας τον Ιούνιο του 2019, με εκδηλώσεις και ομιλίες στο Ναύπλιο, στις οποίες παρευρέθησαν και εκπρόσωποι του Συλλόγου Φίλων των Σιδηροδρόμων. Απώτερος σκοπός, να ακουστεί ξανά το σφύριγμα του τρένου στην Αργολίδα. Το Υπουργείο Μεταφορών χαιρέτισε την πρωτοβουλία, αλλά για να δώσει οικονομικούς πόρους ουδείς λόγος! Συμβούλεψε τη συνεργασία των δήμων με στρατηγική επενδυτή, δηλαδή με ιδιώτη που θα επενδύσει κεφάλαια. Άλλη μια προσπάθεια απέβη άκαρπη. Έτσι, εγκαταλείφθηκε ο Σιδηρόδρομος, λόγω του υψηλού, τάχα, κόστους του. Αλλά τα κόστη από τις ανεπανόρθωτες ζημιές και από την απώλεια εισόδων των 10 χρόνων στασιμότητας είναι περισσότερα από τα κόστη που υποτίθεται θα εξοικονομούσαν.

Και το συμπέρασμα ποιο είναι; Η ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ ΔΕΝ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΚΛΕΙΣΕΙ. Με σωστό σχεδιασμό δρομολογίων, με καλή διαφήμιση και με τη χρήση μόνο των μηχανών A/A Railbus, το τρένο θα μπορούσε να αντεπεξέλθει στις δυσκολίες και να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών.

Παρήγορο είναι ότι εξωραϊστικοί σύλλογοι της Μεσσηνίας αναπαλαιώσαν σταθμούς στην Καλλιρόη, στο Βασιλικό, στη Βαλύρα. Τους αξίζουν συγχαρητήρια. Είναι παράδειγμα προς μίμηση, να το ακολουθήσουν οι σύλλογοι της Ηλείας και της Αρκαδίας, για να θυμούνται οι παλαιότερες γενιές και να μαθαίνουν οι νεότερες. Αλλά και για να ασκείται πίεση για την επάνοδο των τρένων. Όσο δεν σταματούν οι προσπάθειες, η ελπίδα δε χάνεται. Και δεν πρέπει να χαστεί. Ελλιδοφόρο είναι και το γεγονός ότι έχει ξεκινήσει ο καθαρισμός και η επιθεώρηση της γραμμής Πάτρας-Πύργου και έχει φτάσει μέχρι τα Σαγέικα. Περιμένουμε κάποιο αποτέλεσμα. Ας ελπίσουμε να γίνει κάτι στο μέλλον, για να μην τελειώσει άδοξα η υπόθεση «τρένο» και καταλήξουν οι θρυλικοί Σ.Π.Α.Π. να γίνουν αντικείμενο εργασίας μεταπτυχιακών φοιτητών, των τμημάτων Ιστορίας, Βιομηχανικής Αρχαιολογίας και Αρχιτεκτονικής.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΩΝ. ΚΑΣΣΑΡΗΣ

ΕΚΑΤΟ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ 1922

Μέσα στο τρέχον έτος 2022, σε λίγους μήνες, συμπληρώνονται 100 χρόνια από τη Μικρασιατική Καταστροφή του 1922, η οποία ήταν η κατάληξη της Μικρασιατικής Εκστρατείας, που είχε αρχίσει λίγο νωρίτερα. Η εφημερίδα μας, όπως είχε υπαινιχθεί στο προηγούμενο φύλλο της, ετοιμάζει, χάριν των αναγνωστών της, μια συνοπτική εξιστόρηση αυτού του θλιβερού εθνικού γεγονότος, η οποία θα παρουσιαστεί στο επόμενο φύλλο, καθώς θα πλησιάζει και ο Αύγουστος, ο μήνας της τραγικής της Σμύρνης.

Αυτή η επέτειος δεν θα εορταστεί με πανηγυρικές εκδηλώσεις, σαν αυτές για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821, αλλά θα είναι ευκαιρία ενημέρωσής μας για τα ιστορικά γεγονότα που απετέλεσαν καμπή στη νεότερη Ιστορία μας, καθώς και επέτειος μνήμης και προβληματισμού, για την εξαγωγή συμπερασμάτων και διδαγμάτων από το παρελθόν, δυσάρεστων μεν, αλλά χρήσιμων για το εθνικό παρόν και το μέλλον. Με την έννοια αυτή, δεν θα είναι χαμένος κόπος και χρόνος, ο υποφαινόμενος να ετοιμάσει το κείμενο και οι αναγνώστες να το διαβάσουν.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ